

Het boekje is ingedeeld in negen rubrieken of liever, om met de onderwijskunde te spreken, negen leereenheden. Elke rubriek is volgens hetzelfde didactische stramien opgebouwd (doelstellingen, materiaal en werkvormen) en verder decimaal ingedeeld. Als je die onderdelen van nabij bekijkt, moet je wel toegeven dat in de verantwoording niet werd opgeschept. Vooral de afdeling "werkvormen" bevat een schatkamer aan gevarieerde en gedifferentieerde leeractiviteiten. Ik moet bekennen dat ik geen enkele andere cursorische lectuuruitgave ken die qua aanpak hiermee vergelijkbaar is. Omwille van deze methode en omwille van z'n structuur acht ik het boekje dan ook een belangrijke aanwinst voor de Nederlandse literatuurdidactiek!

Ik geef nog kort aan welke rubrieken in het werkschrift aan bod komen : Tijdens en na de eerste lectuur; Schrijven en schrijverschap bij Marnix Gijsen; De ik-figuur uit Klaaglied om Agnes- de mens Marnix Gijsen; Interessante thema's; Klaaglied om Agnes als roman; Verhouding literatuur-maatschappij; Orfeus en Euridike Klaaglied om Agnes, Thebe; Muziek op tekst zetten; De Agnes uit het boek - de Myte uit de werkelijkheid. Het boekje wordt besloten met een bibliografie.

In de afdeling "lezen en literatuurwetenschap" mis ik een verwijzing naar de beknopte inleiding in de romantheorie, verschenen in Omtrent Het reservaat van ondergetekende (Manteau, Brussel 1977).

Jan Uyttendaele.

BRANDPUNTEN

F. Steylaerts : Brandpunten, Deel 1.

Antwerpen: De Nederlandsche Boekhandel 1980. 152 pp. Voor 3de en 4de jaar S.O.

Er zijn 8 hoofdstukken, die elk een viertal zakelijke teksten rond één van volgende onderwerpen bevatten : snelverkeer, ABN, jeugd, economie, wetenschap, vrijetijd, dieren, en tenslotte een verzameling van losstaande teksten. Elke tekst wordt gevolgd door 4 rubrieken: (1)

28.

inhoudsvragen; (2) doordenkvragen; (3) deel oefeningen (taalzuivering, zinsontleding, spelling); (4) oefeningen voor "stijl, stellen, en spreken". De laatste rubriek is vrijwel volledig beperkt tot een opsomming van mogelijke titels voor spreek- en schrijfoefeningen. Het is dan ook zeer de vraag of leerkrachten (én leerlingen) aan zo'n rubriek enige boodschap hebben. Daarvoor geeft het boekje te weinig tips hoe zo'n schrijf- of spreekkarwei goede resultaten kan opleveren. Wat de derde rubriek betreft, zal iedere oprechte ziel zich afvragen wat dergelijke systeemscheidende oefeningen voor uitstaans hebben met het kritisch leren lezen van zakelijke teksten. De vragen die in de eerste rubriek gepresenteerd worden, zijn van het beproefde procédé: in de tekst komt een omschrijving van één of ander begrip voor, en achteraf krijgt de leerling dan de vraag naar die omschrijving. Of je als leerling met zulk soort vragen veel essentieels bijleert, betwijfel ik zeer. Nochtans zijn in de vakliteratuur betere werkvormen ontwikkeld; zie Griffioen, J. & Damsma, H. : Zeggenschap (Wolters 1978), pp. 286-304. In de tweede rubriek komen open vragen aan de orde, en deze rubriek is dan ook veruit de leerrijkste van de vier.

Op basis van voorgaande kritiek zou ik ervoor willen pleiten dit soort boekjes uit het moedertaalonderwijs te bannen : zij leveren een sterke bijdrage van de schoolsheid en de vervreemding van het moedertaalonderwijs. In de plaats daarvan zou ik de leerlingen met levensecht materiaal laten werken : kranten en tijdschriften mee naar de klas brengen, laat hen onderzoeken welke soorten rubrieken er in te vinden zijn, welke wereldbeelden er uit spreken, en hoe ze zichzelf kunnen helpen bij het (leren) lezen van artikels. Pas dan wordt moedertaalonderwijs normaal-functioneel. Boekjes als dat van Steylaert kan men dan best missen.

Willie Van Peer.